

[Ejær Rasmussen.]

kasse og forbrugere til landbruget, uden at ét eneste problem løses derved. Det eneste problem, der til syvende og sidst løses, er måske, at nogle partier her i salen stadig væk vil kunne hente nogle stemmer på landet, men det turde jo dog være ret så perspektivløst.

Dengang man indførte støtteordningerne, gjorde politikerne en meget stor fejl: man undlod at lade støtten lyse som statsprioritet i ejendommene. Havde man gjort det dengang, så havde vi haft langt videre rammer at arbejde indenfor i dag, idet staten jo så ville have ejet en god andel i de brug, som modtog støtten. Men desværre gjorde man altså det samme dengang, som man gør den dag i dag, man øser blot ud af statskassen til det private erhvervsliv uden nogen form for modydelse, og skatteyderne får lov til at betale.

Vi har den opfattelse, at det offentlige bør eje al jord i Danmark, og var man nu fra politisk hold gået frem, som jeg før skitserede, så står det klart, at denne tankegang om offentlig eje af jorden ingenlunde er utopisk.

Udstyret med en sådan offentlig ejendomsret ville staten have mulighed for at støtte oprettelsen af forskellige andelsbrugsformer, og man ville derved have skabt de store enheder, som nu alligevel nok skal vise sig at være det mest fornuftige, når henses til produktiviteten.

Regeringen foreslår nu også udvidet adgang til sammenlægninger op til 100 ha, men forslaget har unægtelig den skavank, at det helt og aldeles hviler på dogmet om, at selveje er det eneste rigtige. Vi mener, at de forløbne ti år næsten til overmål har vist, at det modsatte er tilfældet, og da det ser ud til, at regeringen agter at opretholde støtteordningerne i hvert fald næsten som de ser ud nu, ja, så må man se i øjnene, at problemernes antal vil accelerere. Den kapitaliserede landbrugsstøtte vil bevirke stigende ejendomspriser, hvilket igen vil vanskeliggøre generationsskiftet. Den unge landmand må altså påtage sig en stor gæld, hvis han ønsker at overtage et brug, og når man betænker de nuværende obligationskurser, vil det sige, at staten i fremtiden vil komme til at øse mange millioner kroner lige ned i lommerne på de kapitalejere, som udsteder obligationer. Formelt en støtte til unge

landmænd, det er rigtigt, men i realiteten er der tale om et direkte tilskud til kapitalejerne.

Samme forhold kommer til at gøre sig gældende, hvad angår forslaget om tilskud til investeringer i landbrugets produktionsbygninger. Også her skal det offentlige fungere som en art malkeko gennem dets tilskud til nedbringelse af den tårnhøje effektive rente, altså igen et tilskud til de mennesker, som ejer kapital. Men der er jo andre, som lukrerer på de aktive landmænds arbejde, og her tænker jeg på de store firmaer, som handler med landmændene; det er korn- og foderstoffirmaerne, som er nærmest på, men der kan også være andre. Det er bestemt ikke mit indtryk, at disse firmaer lider under en svigtende indtjening, snarere tværtimod. Egentlig synes vi, at folketingsudvalget skulle prøve på at se lidt på mellemhandleravancernes størrelse, for det kunne jo godt tænkes, at en del af landbrugets økonomiske problemer netop skal søges i, at disse mellemhandleravancer er for høje. Afsluttende vil jeg sige, at vi erkender, at landbrugsministeren ligesom beskæftiger sig med et hjørne af hegnet, idet han som sagt foreslår sammenlægningsgrænsen sat op til 100 ha, men vi må altså beklage, at landbrugsministeren og regeringen gør det på det gamle grundlag, som jo har vist sig at være uhyre problemfyldt.

Hanne Reintoft: Landbrugsministeren er som bekendt ikke landmand, og det skulle jeg være den sidste til at bebrejde ham, hvis ikke lige netop de lovforslag, der ligger her, i den grad manglede jordforbindelse. De er en nøjagtig kopi af landbokommissionens forslag, og argumentationen er den samme som i betænkningerne fra landbokommissionen. Derfor må vi nok karakterisere lovforslagene som bureaukратиets forslag og kraftigt efterlyse forslag til landbrugslove, der hviler på et andet grundlag, nemlig på landmændenes krav, og sigter mod den beskyttelse, der kan sikre landmændenes fysiske og økonomiske styrke til at drive en passende driftsstørrelse.

Landbokommissionen anfører, at statens långivning til jordbrugsmæssige formål bør have et erhvervsmæssigt sigte, og at landbrug på længere sigt må anses for egnet til opretholdelse som en bæredygtig driftsen-